

Inspektion av Polismyndigheten i Blekinge län den 28 och 29 april 2014

Deltagare från JO

Närvarande från Riksdagens ombudsmän: justitieombudsmannen Cecilia Renfors, byråchefen Per Lagerud, föredragandena Nina Hubendick, Peter Lidman, Daniel Samnerud, Maria Ulfsson Klang och Lisa Wiberg samt sekreteraren Andreas Paananen.

Inspektionens genomförande

Inspektionen genomfördes i polismyndighetens lokaler på Järnvägstorget 15 i Karlskrona.

Inspektionen inleddes med att länspolismästaren AA och operativa chefen BB presenterade myndighetens organisation och arbetssätt. Det framgick bl.a. att myndigheten är en av landets minsta polismyndigheter, med cirka 330 anställda. Den operativa verksamheten är indelad i en kriminalavdelning och en polisavdelning. Vid kriminalavdelningen finns, förutom utredningsenheter, vissa specialenheter för bl.a. miljö-, IT- och bedrägeribrott samt brott i nära relationer. Polisavdelningen består av bl.a. utryckning, trafik- och närpolis. Särskilda ungdomspoliser arbetar inom närpolisen.

Efter det inledande mötet granskades akter.

Inspektionen avslutades med ett möte vid vilket justitieombudsmannen Cecilia Renfors sammanfattade vad som hade kommit fram. Vid mötet närvarade, förutom AA och BB, den tillförordnade chefen för kriminalavdelningen CC, informationschefen DD och polisinspektören EE.

Aktgranskning

Vid inspektionen granskades cirka 190 ärenden; de 50 senaste protokollen rörande omhändertagande för berusning (LOB) och avlägsnande eller omhändertagande för ordningsstörning, de 30 senast avslutade ärendena med beslut om kroppsbesiktning på grund av misstanke om eget bruk av narkotika eller dopningsmedel, de 30 senast avslutade ungdomsärendena (misstänkt under 18 år) där utredningen varit polisledd, de 30 senast avslutade ärendena där den misstänkte varit frihetsberövad

genom i vart fall anhållande, de 50 senast nedlagda förundersökningarna angående brott enligt 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken. JO hade även begärt att få granska samtliga handräckningsärenden under 2013 där den handräckte personen varit placerad i polisarrest. Det fanns dock inte några sådana ärenden hos myndigheten. I stället granskades ett par ärenden där personer hade placerats i arrest av andra skäl (se nedan).

Omhändertagande för berusning (LOB) och avlägsnande eller omhändertagande för ordningsstörning

Samtliga ärenden som granskades avsåg omhändertagande för berusning. Framför allt granskades grunden för omhändertagandet, längden på frihetsberövandet samt om underrättelser hade lämnats till Transportstyrelsen och socialnämnden.

I ett par ärenden framgick det inte på vilket sätt den omhändertagne inte kunde ta hand om sig själv eller utgjorde en fara för sig själv eller för andra. I några ärenden framkom det inte om anmälan hade gjorts till socialnämnden och Transportstyrelsen.

Inte i något fall hade den omhändertagne varit intagen under längre tid än åtta timmar.

Kroppsbesiktning på grund av misstanke om eget bruk av narkotika eller dopningsmedel

Samtliga granskade ärenden avsåg misstanke om ringa narkotikabrott. Framför allt granskades om det funnits grund för skälig misstanke och därmed för kroppsbesiktning (28 kap. 12 § rättegångsbalken, RB).

Grunden för misstanken var generellt sett både välgrundad i sak och väl dokumenterad.

I ett par fall hade underrättelse om misstanken lämnats till socialnämnden med hänvisning till 3 § polislagen, som reglerar polisens skyldighet att samarbeta med och underrätta andra myndigheter. Det framgick inte att den misstänkte hade några barn eller vilka överväganden som i övrigt legat till grund för underrättelsen.

I ett ärende hade det beslutats om kroppsbesiktning genom s.k. DNA-topsning eller registertopsning (28 kap. 12 a § RB).

Ungdomsärenden

I ungdomsärendena granskades framför allt frågor om handläggningstid, underrättelser till vårdnadshavare och socialnämnd samt tillgång till försvarare (4–7 §§ och 24 § lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LUL).

Ärendena hade överlag handlagts skyndsamt. I ett par fall hade dock sexveckorsfristen i 4 § LUL överskridits. Den misstänkte hade biträts av försvarare i de ärenden som inte endast avsåg ringa brottslighet. I några enstaka ärenden framgick det inte om underrättelser hade lämnats till vårdnadshavare och socialnämnd. I något fall var det oklart när underrättelse hade skett.

Ärenden med frihetsberövade personer

I ärendena med frihetsberövade personer granskades framför allt den enskildes tillgång till försvarare, om förhör enligt 24 kap. 8 § RB hade genomförts med den misstänkte så snart som möjligt efter ett gripande och om gripandet skyndsamt anmälts till åklagare. Även frågan om underrättelse hade lämnats till närstående om frihetsberövandet granskades (24 kap. 21 a § RB).

Tidpunkt för förhör och anmälan till åklagare m.m.

I ett antal ärenden hade tiden från gripandet till dess att frihetsberövandet anmäldes till åklagaren uppgått till mellan fem och nio timmar. Regelmässigt hölls det s.k. 24:8-förhöret innan gripandet anmäldes till åklagaren. Tidsutdräkten var huvudsakligen hänförlig till tiden mellan gripandet och förhöret.

I ett ärende framstod det som tveksamt om det var ett så brådskande fall att polisen haft rätt att gripa den misstänkte (24 kap. 7 § RB).

Tillgång till försvarare

I nästan samtliga ärenden framgick det att den misstänkte vid förhör hade underrättats om sin rätt att under förundersökningen biträdas av försvarare och möjligheten att få en offentlig försvarare förordnad för sig (12 § förundersökningskungörelsen). I några ärenden framgick dock inte den misstänktes inställning till att låta sig höras utan försvarare närvarande.

Generellt sett hade den misstänkte biträttats av försvarare vid utredning om allvarigare brottslighet. Det fanns dock ärenden om grov kvinnofridskränkning respektive grovt vapenbrott där den misstänkte inte hade biträttats av försvarare. Det framgick inte i något ärende om förhørsledaren hade lyft försvararfrågan till förundersökningsledaren innan förhöret hölls.

Underrättelse till närstående

Inte i något ärende framgick om underrättelse hade lämnats till närstående om frihetsberövandet.

Nedlagda förundersökningar

I ärenden med nedlagda förundersökningar granskades framför allt om det funnits tillräckliga skäl att lägga ned förundersökningarna och hur beslutet hade motiverats (23 kap. 4 § RB).

Bedömningarna att lägga ned förundersökningarna var välgrundade i sak och överlag hade tillräckliga utredningsåtgärder vidtagits. I ett par fall var dock den angivna motiveringen för beslutet inte adekvat.

Placering i arrest

De ärenden som granskades avsåg bl.a. hämtning till huvudförhandling och omhändertagande efter beslut av övervakningsnämnden. Det rörde sig endast om kortvariga placeringar och det fanns inte något att anmärka mot förfarandet.

Vid protokollet 2014-05-21

Maria Ulfsdotter Klang

Protokollet justeras 2014-05-22

Cecilia Renfors